

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Γιά την Ελλάδα και την Κρήτη άρ. 10. Γιά τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 ¹/₂. — Γιά τις ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες συντρομές (3 άρ. τὴν τριμηνία). — Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂ δὲν προπληρώσει τὴ συντρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο. — Τὰ περασμένα φύλλα πουλιῶνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσια, καὶ στὶς ἐπαρχίες σ' ὅλα τὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

**ΞΕΣΚΕΠΑΣΜΑ ΚΑΙ ΝΙΚΗ! — ΕΠΙ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
Κ' ΕΠΙ ΤΡΙΚΟΥΠΗ. — ΚΑΙ ΣΟΥ ΛΕΝΕ... — ΜΠΟ-
ΡΕΙ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑ... — ΟΙ ΚΟΝΤΡΑΝΤΙΠΟ-
ΛΙΤΕΥΟΜΕΝΟΙ. — Τ' ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΟ-
ΛΟΓΟΥ. ***

ΞΕΣΚΕΠΑΣΤΗΚΕ πάνηγυρικά τις τελευταίες του-
τες μέρες ὁ συνοφαντικὸς καὶ ἀδιάντροπος καὶ ἡλί-
θιος τρόπος πὺν μετχειρίζεται ὁ ἀντιπολιτευόμενος
τύπος τῆς Ἀθήνας γιὰ νὰ πολεμήσει τὴν Κυβέρνηση.
Ὁ κ. Πῶπ ἔβαλε τὸν Πρίγκηπα Γεώργιο νὰ βρῖσι,
στὸ μέγαρό του στὸ Παρίσι, σὰ μεθυσμένος ἀμαξῶς τὸ
Βενιζέλο. Ὁ «Χρόνος» καὶ οἱ ἄλλες πατριωτικὲς πα-
σσαβούρες τὴν ἀρπάξανε τὴν ψευτιά καὶ χτίσανε πάνου
τῆς ἀντιβενιζελικῆς κἀστρα. Ὁ κοσμάκης τὴν ἔλαψε.
Καὶ μόνο ὅσοι δὲν εἶναι ἡλίθιοι ἀγαναχτήσανε μὲ τὸν
ἄτιμο τοῦτο τρόπο τῆς πολεμικῆς, γιὰτὶ δὲν τὸ χωροῦσε
ποτὲ τὸ μυαλό τους πὺς ἔνας γιὸς τοῦ Βασιλιᾶ, ὅσο
προσωπικὸ μῖσος καὶ ἂν ἔχει μέσα του, θὰ καθίσει σὲ
τέτιες κρίσιμες περιστάσεις νὰ βρῖσι, ἀλλὰ Χαιρόπουλο
καὶ Πῶπ, τὸν πρῶτο σύμβουλο τοῦ πατέρα του. Καὶ
λέγανε οἱ μὴ ἡλίθιοι αὐτοὶ ἄθρῶποι:

— Κεῖνος ποῦδωσε στὸ Παρίσι τὸ ἰντερβιου, ἢ πα-
λάβωσε ἢ τοῦ βουλήθηκε νὰ πολεμήσει γερά καὶ ἀπίστε-
λεσματικὰ τὸ Θρόνο.

Ἔρχεται ὅμως ἓνα τηλεγράφημα τοῦ Πρίγκηπα ἀπὸ
τὴν Κοπενάγη καὶ τὰ ξεκαθαρίζει ὅλα. «Σὲ εὐχαριστῶ
ἐγκαρδίως διὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς τελευταίας ραδιογρ-
φίας τοῦ κ. Πῶπ... Παρακαλῶ ἐπὶ τέλους τὸν κ. Πῶπ
ὅπως μὲ ἀφίσει ἡσυχον ἐν τῷ μοιῇ καὶ ἰδιωτικῷ
μου βίῳ».

Νίκη! φωνάζει, ὅστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα ὁ

κ. Πῶπ. Νίκη βέβαια πὺν δὲν τὴ χάρηκε οὔτε ὁ Δὸν
Κιχῶτος. Γιατὶ οἱ νίκες του εἶναι πὺν νόστιμες καὶ πὺν
τίμιες ἀπὸ τὴ νίκη τοῦ κ. Πῶπ.

TETIA φάβλη καὶ τέτια ἄτιμη ἀντιπολίτευση, τὸ εἴ-
πα·ε καὶ τὸ ξαναῆμε, δὲν ξαναφάνηκε στὸν τόπο μας.
Ἀκόμα οὔτε τὴν ἐποχὴ πὺν λυσσομανοῦσε ὁ Δεληγιάννι-
κὸς τύπος κατὰ τοῦ Τρικούπη, πὺν ὁ μακαρίτης ὁ Καμ-
μπούρογλου στὴ «Νέα Ἐφημερίδα» του ἔγραφε ἄρθρα πὺ-
ρινα ἐναντίου τοῦ ἐπειδὴ βρέθηκε ἓνα πρῶτὸ στὸ Θησεῖο
κάτιος γάϊδαρος μὲ κομένη τὴ οὐδὴ («καμαρώστε, κ. Τρι-
κούπη, τί γίνεται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σου!»), καὶ ὁ μακαρίτης
ὁ Σακελλαριάδης, στὴ «Χώρα» του, ξυπολνοῦσε νεροχύτες
ἀκάθαρτους κατὰ τοῦ Ὑπουργείου ἐπειδὴ ἓνα βράδι ὁ μα-
καρίτης ὁ Ροῦδης, πὺν εἶπανε κ' Ἐφορος τῆς Ἐθνικῆς βι-
βλιοθήκης πῆγε καὶ αὐτὸς σ' ἓνα θεατράκι πὺν τραγου-
δοῦσε ἢ περιέφημη Ζανταράς («τὸ χρῆμα τοῦ δημοσίου τα-
μεῖου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Τρικούπη καταπατάται εἰς
τὰς Παρισινὰς κοκότας!»), καὶ ὁ σημερινὸς πρῶτος τῆς
Βουλῆς κ. Γιάννος Τσιριμῶκος, φοιτητὴς τότε, ἔβγαξε μὲ
τὸ Μανόλη τὸ Γουβέλη τὸ «Μίμο», μὴ βδομαδιατικὴ πο-
λιτικὴ φημεριδοῦλα, καὶ καταδίκαζε τὸν Τρικούπη σὲ θά-
νατο («Τρικούπη, σὲ ἔδεσα ἐκτὸς νόμου!») καὶ ἀπεροῦσε
πὺς, μὴ καὶ κυκλοφόρησε ἢ φημεριδί του, δὲ βρισκό-
τανε κανεὶς πικριώτης νὰ σκοτώσει τὸν Προδότη, ἀφοῦ
τὸν ἔθεσε ἐκτὸς νόμου!

Τίποτα! Τίποτα! Ὅλ' αὐτὰ χλωμαῖζουν καὶ σβήνουν
μπροστά στὴ σημερινὴ λύσσα καὶ ἀδιαντροπία. Σελὶὰ λυσ-
σάρικα πὺν ἀφρίζουν καὶ δαγκώνουν πέτρες καὶ σίδερα
καὶ ὅποια βρώμα βροῦνε μπροστά τους· χαιροσπότες ἡε-
ραιῶτες πὺν δὲ βλέπουν καὶ δὲν ἔχουν τί κάνουν

Τύπος εἶναι πὺν αὐτὸς γιὰ ρύπος;

ΚΑΙ σοῦ λένε:

— Ἐγὼ τὸν ἔφερα τὸ Βενιζέλο ἀπὸ τὴ Κρήτη!

Μιλᾷει, παρακαλοῦμε, ὁ κ. Χαιρόπουλος.

Καὶ σοῦ λένε:

— Ἐγὼ τὸν ἔλαμα τὸ Βενιζέλο Πρωθυπουργό!

Μιλᾷει, παρακαλοῦμε, ὁ κ. Πῶπ.

Καὶ εἶναι τὸ ἴδιον σὰ νὰ λένε μεταξύ τους:

— Ἀφοῦ ἢ ἀφεντιά μου τὸν ἔφερα ἀπὸ τὴ Κρήτη καὶ
ἀφοῦ ἢ ἀφεντιά σου τὸν ἔλαμες Πρωθυπουργό, γιὰτὶ ἢ
ἀφεντιά μου καὶ ἢ ἀφεντιά σου νὰ μὴν τὸν διώξουμε σή-
μερα καὶ νὰ γίνουμε Πρωθυπουργοί;

ὦ! ὁ τύπος αὐτὸς δὲν ἔλεσε ἀκόμα σὲ τέτιο σημεῖο
πὺν νὰν τοῦ δίνουνε Πρωθυπουργοὺς οἱ Πάπηδες καὶ οἱ
Χαιρόπουλοι.

ΩΣΤΟΣΟ τυχερός, ἴσαμε τὴν ὥρα, σὲ ὅλα του ὁ Βε-
νιζέλος. Καὶ ἢ ἀντιπολίτευση πὺν τοῦ γίνεται σὲ καλὸ τοῦ
βγαίνει, τὸν ἀνεβαίνει στὴν Κοινὴ Γνώμη, τὸν κάνει συμ-
παθητικὸ, σὲ τέτιο σημεῖο μάλιστα, πὺν πολλοὶ ἀρχιήσανε
νὰ δυσπιστοῦνε καὶ νὰ ὑποψιάζονται μὴπως ὁ Πῶπ καὶ
ὁ Χαιρόπουλος καὶ ὁ Γαλντασογιάνναρος εἶναι οἱ πὺν μι-
στικοὶ νου φίλοι καὶ τὸν ἀντιπολιτεύονται μὲ τέτιο τρόπο
γιὰ νὰ κάνουν τὸν κόσμον νὰ σιχαθεῖ τὴν ἀντιπολίτευση καὶ
νὰ κολλήσει σὰ στρεῖδι στὸ πλευρὸ του.

Τρέμει κανεὶς καὶ νὰν τὸ συλλογιστεῖ ἀκόμα πὺς μπο-

ρεϊ νὰ πέσει ὁ Βενιζέλος καὶ νὰ πέσουμε στὰ δόντια τέ-
τιων ἀγριόλυκων.

Καὶ νὰ δεῖτε πὺν ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος κατάρρε
νὰ κάνει Βενιζελικούς καὶ τοὺς πῖο λίγο ἐνθουσιασμένους
μὲ τῇ σημερινῇ Κυβέρνησιν.

Ἀκούσαμε κάποιον νὰ λέει :

— Οὔτε Βενιζελικός εἰμι, οὔτε ἀντιπολιτευόμενος...

— Μὰ τότε ;

— Εἰμαι ἀντιπολιτευόμενος τῆς ἀντιπολίτεψης. Δη-
λωθὶ σιχαίνουμαι τὴν ἀντιπολίτεψιν καὶ ἐτσι ἀναγκαστικά εἶ-
μαι μὲ τὸ Ὑπουργεῖο.

Κοντρα-ἀντιπολιτευόμενοι λοιπὸν εἴμαστε οἱ περισσό-
τεροι Ρωμιοὶ σήμερον καὶ αὐτόν τὸν πολιτικὸν ἐμφαροδι-
τισμὸν τὸν χρωστάμε στὴ σημερινῇ φαντασιολογίᾳ.

ΦΩΣ καὶ ὁρσιὰ καὶ κρίση, μὰ καὶ χαστουκία ὁδυ-
νη κατὰ τοῦ κίτρινου τύπου, ἄρθρα τοῦ **Κοινωνιολό-
γου** πὺν δημοσιεύονται τῶρα τῶρα στὴν «Ἀκρόπολιν» μὲ
τὸν τίτλον «Ὁ Τύπος καὶ ὁ Τόπος». Ξανασαίνει κανεὶς
διαβάζοντάς τα καὶ χαίρεται τῇ χαρᾷ τοῦ ἀθώπου πὺν
βγαίνει ἀπὸ ἀνίλναιον καὶ μουχλιασμένο ὑπόγειον στὸ φῶς
τῆς μέρας καὶ στὴν αὐγινὴν ὁρσιὰ. Σ' ἔνα ἀπ' αὐτὰ τὰ
ἄρθρα ψαρεύσαμε καὶ τὸ σωστὸ χαρακτηρισμὸν τῆς Πωπο-
χειροπολυγραφίας. **Βρωμογραφία** τὴ λέει τὴν ἀρθρογραφίαν
τοῦ; ὁ Κοινωνιολόγος τῆς «Ἀκρόπολης» — καὶ τέτια εἶναι.

ΤΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ. ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

(*) Ψυχάρης, ὁ ἀκούραστος στὴ δουλειὰ καὶ ἀκα-
τανίκητος στὴ δύννημι δάσκαλος τῆς πνευματικῆς λευ-
τεριάς στὴ σημερινῇ Ἑλλάδι, τίμησε τελευταῖα τὸ
«Νουμᾶ» μὲ μιὰ σειρά πρόξες, δηγήματα, ιστορίες,
παρμίνθια, πὺν ἀπ' ὅλα μιὰ ποίησιν πλῶσιόχρωμη
ἀναβρῖζει, ἡ δικὴ του ποίησιν ἡ πρωτότυπη, ἡ ἀπλή,
ἡ βαθιὰ, ἡ μυστικὴ, ὅλο ζωὴ, ὅλο ἡδονὴ καὶ ὅλο ἐρ-
γασίαν.

Ὑστερον ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν του ἐργασίαν,
ἕστερον ἀπὸ τὰ ρομάντζα του, πὺν ἀντιπροσωπεύου-
νε αὐτὰ μονάχι τὴ βαρὶὰ φιλολογικὴν δουλειὰ στὴν
Ἑλλάδα στὰ πεζά, ὅπως τὰ ἔργα τοῦ Παλαμᾶ στὴν
ποίησιν, ἦρθε ὁ συγγραφέας νὰ μᾶς δώσῃ ἐκεῖνα τὰ
κομμάτια πὺν οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμᾶ» χαρήκανε
τοὺς περισμένους χειμωνιάτικους μῆνες. Μὰ ἡ μοῖρα
τὸ ἔγραψε τὴν ἴδιαν ἐποχὴν πὺν δημοσιεύονταν τὰ
δηγήματα τοῦ Ψυχάρη, νὰ ξεσπάσῃ καὶ ὁ πόλεμος ὁ
γλωσσικὸς πὺν κατάληξε στὸ τέλος τῆς συνταγματι-
κῆς καθαρεύουσας. Ἔτσι ἀνάμεσα στὰ δηγήματα,
ξεφτυρώναν στὰ φύλλα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ ἄρθρα τοῦ
Ψυχάρη γραμμένα γιὰ τὸ ζήτημα, γιὰ τὸν πόλεμον
τὸν ταπεινὸ καὶ ἀστόχαστον, ἄρθρα γεμάτα φωτιά, κη-
ρύγματα τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς Ἰδέας τῆς ἀψη-
λῆς. Μ' αὐτὰ συντροφεύμενα τὰ καινούρια δηγήμα-

τα, μᾶς ἐρχόντανε σὺν αἵρες δροσερές, σὺν εὐωδιᾷς
ἀθάνατες ἀπ' τὴ μιὰ μεριά καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη σὰ μπού-
μπες βροντερές, σὺν τριανὰ παρὰδειγματι, σὰ μπαί-
ράκια σὲ ψηλὰ κατάρτια, λαλῶντας μοναχὰ τοὺς μὲ
τὴ δύννημι καὶ τὴν ἀξίαν τοὺς, ἀποστομώνοντας τὶς
βρισιὰς καὶ τ' ἀναθέματα, πείθοντας τοὺς Θωμάδες,
βουβαίνοντας τοὺς κακόπιστους.

Τὰ δηγήματα τοῦ Ψυχάρη, πὺν κλείνουνε μέσιν
τοὺς ὅλα τὰ πολίτροπα χαρίσματα τοῦ συγγραφέα
τοὺς, μᾶς δίνουνε τὸν ἑξωτερικὸν κόσμον σὰ μιὰ ζων-
γραφίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ, σὰ μιὰν ἀντιφραγίαν τῆς ψυ-
χῆς, τῆς μέσιν δράσης. Ἡ ψυχολογία στὸ κάθε πρό-
σωπον εἶναι ἀπλωμένη μὲ τόσο βάθος, εἶναι δημιουρ-
γημένη πᾶνιν σὲ τόσο ἕψος, πὺν στέκεται σὺν τὸ
πῖο σημαντικὸ στοιχεῖον τοῦ μεγαλείου τοῦ συγγραφέα.
Ἐκεῖ θὰ βροῦνε μιθῆματι ὅσοι φωνάζουνε πῶς τὸ
ρωμαῖον δῆγμα δὲν μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν
ἐρεθὴ ἡθογραφίαν, ὅσοι κρίνουνε τὴ δημοτικὴν μᾶς ἀνί-
κανη γιὰ νὰ ἐκφράσῃ κάθε σκέψιν καὶ διανόημιν,
ὅσοι γκρινιάζουνε πῶς λείπουνε κομμάτια γιὰ βί-
βλιν ἀναγνωστικά γιὰ τὸ λαὸν καὶ γιὰ τὰ σκολειὰ,
ἀκόμα γιὰ τὰ παιδιὰ, πὺν καταντήσανε στὴν Ἑλ-
λάδα νὰ ψευτοδιαβάζουνε τὰ γνωστὰ γραμματεμο-
ρικὰ φύλλα «δι' ἐφήβους καὶ νεάνιδας» καὶ τὰ πε-
ριοδικὰ τοῦ γούστου τῶν δρόμων μὲ τὶς πολίχρω-
μες γιρλάντες.

Ὅταν μιὰ μέρα, ἕστερον ἀπὸ καιρὸν, πολλὴν ἡ
λίγον, θ' ἀναγνωριστοῦνε τὰ δίκια τῆς δημοτικῆς μᾶς
καὶ συγκαιρινὰ μὲ κάποιον πνευματικὴν ἀναγέννησιν θὰ
ὑψωθῇ τὸ ἔργο τοῦ Ψυχάρη στὴν κορυφὴν πὺν τοῦ
πρέπει, τότες δὲ θὰ δυσκολεντοῦνε καὶ τὰ πῖο λαϊκὰ
βιβλία, τὰ ἡμερολόγια, τὰ περιοδικὰ, τ' ἀναγνωστικά
τῶν παιδιῶν, νὰ βροῦνε καθένα τὸ κατὰλληλόν τοὺς
γραμμένο ἀπὸ τὸ χεῖρ τοῦ Ψυχάρη, καὶ σὲ μιὰ τέ-
τοιαν δουλειὰ τὰ στερεὰ δηγήματά του λίγο δὲ θὰ
συντελέσουνε. Γιὰ τὴν ὥρην νύχταν βασιλεύει ἀκόμα,
δίχως ἀστροφραγίαν, μὰ ὁ «Καντηλιανάρτης τοῦρα-
νοῦ» μὲ τὸ μακρὸν τὸν κόνταρ τρέχει ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ
κεῖ ν' ἀνάψῃ ὅλα τ' ἀστέρια, καὶ ἡ μύρεσιν τοῦ ἡ
καταπληκτικὴ, τὸ μακρίχρονον πάσκιμά του, ἡ δι-
ννήμι τοῦ ἡ ἀκατανίκητη εἶναι γιὰ ὅσους τὸ βλέ-
πουνε, τὸ νοιώθουνε, τὸ τιμοῦν καὶ τὸ βλογοῦνε,
κάτι μεγάλο, κάτι συγκινητικόν, ἕνας ἔρωτας φιλογι-
σμένος, μιὰ ζωὴ παρὰδομένη, μιὰ θυσίαν ἱερή.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

Ὁ ἄνθρωπος ὅσο κυριεύεται ἀπὸ τὶς πρόληψεις ὅπου
δὲν ἀπολείπουν νὰ κολακεύουν καὶ τὸ νοῦν τῶν πῖο φω-
τισμένων, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ τὸ δρόμον ὅπου φέρει
στὴ μάθησιν τῆς ἀλήθειας.

ΒΗΛΑΡΑΣ